

ikke i den Henseende er gaaet for vidt, om man ikke ved disse Stiftelser burde have fastholdt den Grundsætning, at der kun kan skee Forandring i Anvendelse af deres Midler ved Lov. Ved Lov kan man bestemme, at de Grændser, der f. Ex. omgjærde Sorø Akademi, skulle forandres saa og saa meget. Det kan være, at det havde været det Rigtigste. Man troe ikke, at jeg kaster nogen Bebreidelse paa nogen Enkelt for, at det ikke er skeet paa denne Maade; thi jeg er ikke selv aldeles fri for at have medvirket ved afskillige Beslutninger, der gaae i en anden Retning, men jeg veed, at det har udviklet sig saaledes, at der kan være Grund til nu at tage en saadan Bestemmelse, naar der er Tale om Oprettelsen af en ny særlig Fond, der ikke har Traditionens Magt for sig, altsaa i en vis Henseende er svagere og paa den anden Side har større Krav, troer jeg, paa Selvstændighed end de andre. Naar jeg udtaler dette, vil man ikke troe, at det er egoistisk; jeg hører ikke under den geistlige Lønningsfond, har aldrig tænkt paa at komme ind derunder og har aldrig havt fjerneste Tendents til at gaae den Vej. Jeg hører derimod ind under to særskilte Fonds, som nu bestaae, nemlig Universitetet og det lærde Skolevæsen, men jeg siger med fuldkommen Overbeviisning: Den historiske Ret og Billighed, og Statsklogskab kræve en selvstændigere Stilling for den geistlige Lønningsfond, end der kan kræves for de Instituter, til hvilke jeg selv hører. Det er derfor, vi have opstillet Forslaget. Naar man ikke tager en saadan Bestemmelse, saa er der to Følger. Den ene er den, der ligger i den blotte Forhandling af de Forslag, som ville fremkomme; der er en saadan Meningsforskjel om Berettigelsen af en geistlig Lønningsfond, at det vilde være underligt at antage, at der ikke skulde fremkomme saadanne Forslag om at anvende større eller mindre Summer af Lønningsfonden til andre Diemed. Hvorfor skulde der ikke fremkomme saadanne fra de Medlemmer, der antage det for rigtigst, at alle Midler

indflyde i Statskassen, og at der bør disponeres derover til andre Diemed. Vi ville altsaa ideelig komme ind paa alle disse Forhandlinger, og jeg i det Ringeste har en Tølelse af, at disse ikke ville være ønskelige. Men dernæst kommer den anden Følge til, nemlig, at det paa den Maade ikke kan forhindres, at der ved Finantslovens Behandlingsmaade skeer Indgreb i den geistlige Lønningsfond. Jeg kan henvise til, hvad der hidtil er foregaaet i den Finantslov, som vi i disse Dage have modtaget fra det andet Thing. I denne er der — maaskee imod Ministeriets Villie, men det er dog skeet — foretaget en Ompostering, hvorved Underbalancen ved den polytechniske Læreanstalt er overført paa Communitetet, der er en Stiftelse, som beroer paa en Fundats. Udvalget har jo nu selv udtrykkelig og bestemt udtalt, at Fundatser, der ikke have nogen privat Charakter, ikke kunne være arvrilige, og jeg skulde være den Sidste til at sige, at Communitetsfundatsen stod i sine testamentariske Bestemmelser aldeles urøkkelig, men jeg vilde dog have ønsket, at man var kommen dertil, at man ikke uden ved særlig Lov havde besluttet at anvende Communitetes Midler udover den Anvendelse, der fandt Sted i det Dieblis, det inddroges under Finantserne. Men lad dette nu være med de Fonds, der staae paa Finantsloven. Med Hensyn derimod til den særskilte Fond, som vi her ere ifærd med at oprette, er det fra alle Sider ønskeligt, at den faaer en virkelig særlig Stilling, saa at der ikke kan rokkes ved den uden ved særlig Lov, vel at mærke en særlig Lov, til hvilken Enhver har Forslagsret, som ovenhovedet har Deel i Lovgivningsinitiativet.

Rettelser.

Nr. 62, Sp. 960, Lin. 20 f. n.: „at Tienden har Eie-
domsret“ læs: „at Kirken har Eieomsrets“